

GLU1-11

Emneplaner

2011-2012

Pedagogikk og elevkunnskap 1-4.....	2
Praksisopplæring for 1. – 7. trinn.....	13
Norsk 1	21
Religion, livssyn og etikk 1.....	26
<i>Utkast: Matematikk 1</i>	31

Grunnskolelærerutdanning for 1. – 7. trinn
Kull 2011

Grunnskolelærerutdanningene var nye høsten 2010. Erfaringer fra arbeid med kull 2010 kan medføre endringer i emneplanene for 2011-kullet. Emneplanene for GLU1-2011 i PEL2, PEL3 og PEL4 må derfor betraktes som utkast som kan komme til å endres. Offisielle emneplaner og litteraturlister for PEL2, 3 og 4 vil ferdigstilles semesteret før undervisningsstart i det aktuelle emnet.

G1PEL100 G1PEL101 G1PEL102 G1PEL103 G1PEL104	Pedagogikk og elevkunnskap 1-4 PEL 1: Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling PEL 2: Elevenes faglige, sosiale og personlige læring og utvikling PEL 3: Utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet PEL 4: Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode	60 Studiepoeng 15 stp 15 stp 15 stp 15 stp
Norsk	OFA Grunnskolelærerutdanning 1-7 kull 2011	2011-2014 HØST / VÅR

Fagplanen i pedagogikk og elevkunnskap (PEL) må ses i sammenheng med Programplanen for grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn (GLU 1-7), som bygger på Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1.-7. trinn og 5.-10. trinn og Nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen 1.-7. trinn, og leses i sammenheng med Fagplan for praksis.

Pedagogikk og elevkunnskap (PEL) er et fag på 60 studiepoeng, som går over tre studieår. Faget består av fire emner, på 15 studiepoeng hver. Siste emne er en bacheloroppgave.

PEL er et overordnet profesjonsfag i lærerutdanningen. Faget skal være samlende og utgjøre den lærerfaglige plattformen i grunnskoleutdanningen sammen med de andre fagene og praksisopplæringen. Faget skal gi et grunnlag for praktisk-pedagogisk virksomhet og være et kulturfag som knytter perspektiv på historie, kultur og politikk med oppdragelse, utdanning og danning. Faget skal synliggjøre de spenninger og den kompleksiteten som finnes i læreryrket. Forankring i forskningsbasert kunnskap og vitenskapelig tenkning er en forutsetning for alle emnene i faget. I GLU1-7 vil tema som vedkommer begynneropplæring stå sentralt.

Grunnskolelærerutdanningen for 1.– 7. trinn ved Høgskolen i Buskerud legger vekt på å kvalifisere lærere for en flerkulturell skole i et samfunn preget av mangfold og endring. Dette perspektivet gjenspeiles også i fagplanen for pedagogikk og elevkunnskap. Internasjonalisering av samfunns- og arbeidsliv forutsetter språk- og kulturkunnskap og internasjonale erfaringer. Lærere må ha forståelse for det flerkulturelle samfunn. Det innebærer oppmerksomhet om kulturelle forskjeller, og ferdigheter i å håndtere disse som en positiv ressurs. PEL skal gi kompetanse i arbeid med barn og ungdom i en skole med språklig og kulturelt mangfold, slik at studentene har gode forutsetninger for å tilrettelegge skolens pedagogiske virksomhet på dette feltet med et ressursorientert perspektiv på de ulike utfordringene i den felleskulturelle skolen og skape et læringsmiljø som fremmer inkludering og toleranse.

Studentene skal ha kunnskaper om lærende lek og lek som metode i skolen for de minste barna. Her vil faget gi en innføring i leketeori og estetisk- og aktivitetsbasert undervisning med fokus på de minste barnas forutsetninger og grunnleggende læring.

PEL skal gi innsikt i skolens oppgaver, organisasjon, formål og mandat, samt det normative og kunnskapsmessige grunnlaget for læreres virksomhet. Faget skal bidra til kandidatens forståelse av de grunnleggende ferdighetene som sentrale elementer i elevenes læring. Faget skal handle om lærerens ferdigheter i å lede klasser og undervisningsforløp slik at alle elever har utbytte av læringsarbeidet. Faget skal gå inn på sentrale spørsmålsstillinger som gjelder undervisningens mål, form og innhold og de konkrete praktiske utfordringene i læreryrket.

I PEL for GLU 1-7 fokuseres det spesielt på:

- grunnleggende ferdigheter
- grunnleggende lese- og skriveopplæring i en flerspråklig kontekst
- barnets familie- og oppvekstvilkår i en flerkulturell kontekst
- tilpasset opplæring
- læremiddelkunnskap
- koblingen mellom pedagogikk som praktisk og akademisk disiplin

Gjennom teoretiske og praktiske tilnærminger skal studenten selvstendig og i fellesskap reflektere over arbeidet i en flerspråklig og flerkulturell skole på følgende områder: .

PEL 1

Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om klasseledelse og varierte arbeidsmåter og vurderingsformer i skolen
- har kunnskap om læring og læreprosesser
- har kunnskap om begynneropplæringen for ulike elevgrupper
- har kunnskap om de grunnleggende ferdighetene som basis for læring og hvordan disse kan utvikles
- har kunnskap om bruk av digitale verktøy
- har kunnskap om sammenhenger mellom lærerens ledelse av læringsarbeid, utvikling av et godt læringsmiljø og et inkluderende læringsfellesskap
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale styringsdokumentene som regulerer skolens virksomhet og om utfordringer som ligger i realiseringen av intensjonene i dem
- har kunnskap om grunnleggende profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer som regulerer undervisning og læring i skolen
- har kunnskap om systematisk observasjon av elevenes læringsarbeid

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- kan legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling av grunnleggende ferdigheter
- kan forklare relasjoner mellom faglig innhold, arbeidsmåter og vurdering
- kan legge til rette for læring og vurdering for læring i elevfellesskapet
- kan vurdere ulike læremidler og reflektere over didaktiske muligheter med bruk av IKT
- kan gjennomføre læreplananalyse med vekt på de grunnleggende

GENERELL KOMPETANSE

- Studenten
- kan vurdere, veilede og gi omsorg til den enkelte elev
- kan legge til rette for gjensidig ansvar og utholdenhet i læringsarbeidet
- kan forstå sammenhenger mellom relevant forskning og muligheter i pedagogisk praksis

INNHold

Emnet setter søkelyset på læreres arbeid i møte med eleven, elevgruppen og lærestoffet. Hovedfokus er planlegging, gjennomføring og vurdering av læringsarbeidet. Betydningen av læreres handlinger for å lede, stimulere, variere, aktivisere og gi læringen retning for alle elever på 1.-7. trinn står sentralt, og er hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

- Lærerens tilrettelegging, lærerrolle, lærerprofesjon og klasseledelse
- Elevens læring
- Grunnleggende ferdigheter
- Læreplanarbeid

- Observasjonsmetoder for praksisopplæring 1. studieår

PEL 2

Elevenes faglige, sosiale og personlige læring og utvikling

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om mangfoldet i familieformer og barns og unges oppvekst, utvikling og læring i ulike sosiale, språklige, religiøse og kulturelle kontekster
- har kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter skolen står overfor når det gjelder elever med særskilte behov for tilrettelagt opplæring
- har kunnskap om elever med flerkulturell og flerspråklig bakgrunn
- har kunnskap om barnet som skolebetygner og om barns språk- og begrepsutvikling som grunnlag for utvikling av grunnleggende ferdigheter
- har kunnskap om variasjoner i kjønnsidentitet og likheter og forskjeller i gutter og jenters oppvekstbetingelser
- har kunnskap om barn i sorg og krise, overgrep mot barn og andre vanskelige livssituasjoner som barn kan komme i
- har kunnskap om medias påvirkning av barn og ungdom og om barn og unges aktive deltakelse i ulike medier
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som basis for elevenes utvikling av læringsstrategier og metakognitiv forståelse
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale nasjonale og internasjonale reguleringene som gjelder elever og deres rettigheter

FERDIGHETER

Studenten

- kan formidle og anvende kunnskaper om barn og unges utvikling og analysere de pedagogiske konsekvensene dette kan ha for arbeidet i skolen
- kan legge til rette for elevenes læring med utgangspunkt i kunnskap om elevrelasjoner, kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser
- kan analysere elevenes læringsstrategier og læringsutbytte ved hjelp av ulike vurderingsformer og kartleggingsmetoder og trekke konsekvenser for arbeidet med læringen
- kan gjennomføre læringsrettet tilbakemelding
- kan analysere populærkulturelle mediettrykk og knytte dette opp til barn og unges identitetskonstruksjon

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har forståelse for betydningen av skolens rammefaktorer i relasjon til elevenes læring
- kan på et reflektert og faglig grunnlag etablere og være i dialog med elevene og deres foresatte om elevenes faglige, personlige og sosiale læring og utvikling

INNHold

Emnet har den lærende eleven i sentrum. Hovedfokuset er tilrettelegging av læringsprosesser for enkeltelever innenfor et stort elevmangfold der hvert enkelt barn med sine unike personlige, sosiale og kulturelle forutsetninger for læring, er en del av skolens fellesskap.

Emnet vektlegger flerspråklighet som et område i lærerens tilrettelegging av opplæringen. Utfordringene som elevmangfoldet gir for undervisning og læring er hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

- Barne- og elevrettigheter
- Tilpasset opplæring, elevsamtalen, elevvurdering og mappevurdering
- Barns oppvekstmiljø, hjem og familie i en multikulturell kontekst
- Samfunn og kultur – flerkulturelle, fremmedspråklige, minoritets elever
- Medier, spill og barnekultur
- Forskningsmetode - intervju og observasjon
- Barns faglige, sosiale, kulturelle og personlige læring og utvikling
- Inkluderende læringsfellesskap

PEL 3

Utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om skolen som kompleks organisasjon, om dens rammefaktorer og styringsstruktur, om samarbeidet med kommende kolleger i skolen, elever, foresatte og relevante instanser utenfor skolen og betydningen det har for elevenes læring og utvikling
- har kunnskap om sosialt, språklig, religiøst og kulturelt mangfold for å støtte elevenes læring i en inkluderende skole preget av dialog, toleranse og respekt for den enkelte
- har kunnskap om fellesskapets betydning for elevenes læringsprosesser
- har kunnskap om hvordan konflikter og mobbing kan forebygges og håndteres
- har kunnskap om overgangen mellom barnehage og skole og mellom barnetrinn og ungdomstrinn
- har kunnskap om sentrale faser og strategier i skolens historiske utvikling, og om skolens og utdanningens mandat og funksjon til ulike tider i Norge
- har kunnskap om demokrati, dannelse og utvikling av identitet, og betydningen dette har for skolens virksomhet i en internasjonalsert verden
- har kunnskap om skolen som institusjon i samfunnet, og forstår samarbeidsprosesser på ulike nivå for best mulig å legge til rette for elevenes læring

FERDIGHETER

Studenten

- kan ut fra kunnskap om sosiale systemer kritisk analysere samhandlinger i klasser og grupper av elever og fatte beslutninger som stimulerer elevenes læring
- kan stimulere til forståelse av demokrati og til demokratisk deltakelse og treffe begrunnede verdivalg
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingssamtaler

- kan reflektere over didaktiske, fagdidaktiske og skolefaglige spørsmål knyttet til elever med ulik bakgrunn i lys av arbeidet med de grunnleggende ferdigheter
- kan legge til rette for estetisk opplevelse, erfaring og erkjennelse
- kan nyttiggjøre seg lokalt arbeids-, kultur- og samfunnsliv i elevenes læreprosesser

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan aktivt forholde seg til hvordan profesjonelle verdivalg påvirker elevenes læringsarbeid og kan kommunisere og analysere profesjonsetiske utfordringer både med hjemmet, kolleger og andre samarbeidspartnere
- kan fremme dialog, gjensidig toleranse og respekt i læringsfellesskap preget av språklig og kulturelt mangfold
- har innsikt i lærerrollens utvikling og de utfordringer læreren står overfor som oppdrager i et pluralistisk og internasjonalt samfunn

INNHold

Emnet bygger på de to første emnene og omhandler endringer i lærer- og elevrollen i et historisk, filosofisk, samfunnsmessig og internasjonalt perspektiv. Dette innebærer kunnskap om skolen som organisasjon, profesjonelt utviklingsarbeid og profesjonsetisk bevissthet som grunnlag for læreres samarbeid med kolleger, foresatte og ulike instanser. Dette er også hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

- Skolen som institusjon, organisering, samhandling med andre deler av samfunnet, historisk utvikling og samfunnsinstitusjon
- Kultur og samfunnskunnskap, demokrati, dannelse og identitetsutvikling, sosialt, språklig, religiøst og kulturelt mangfold
- Kommunikasjon og sosiale ferdigheter, utviklingssamtaler, mobbing og konflikthåndtering

PEL 4 Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske spørsmålsstillinger i utdanningsforskning
- har innsikt i sentrale spørsmål knyttet til forskningsmetoder med relevans for studier av virksomhet i og omkring skolen
- har kunnskap om sentrale praktiske, faglige og pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet som er utviklet gjennom bacheloroppgaven
- har inngående kunnskap om det emnet som den enkelte har fordypet seg i gjennom bacheloroppgaven

FERDIGHETER

Studenten

- kan kritisk analysere relevant forskning om læringsarbeid og hvilken betydning denne kan ha for undervisningen og for alle elevers læring

- kan planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen, og kan kritisk vurdere disse i etterkant
- kan anvende vitenskapsteoretisk og metodisk kunnskap i utformingen av en egen bacheloroppgave
- har tilegnet seg ferdigheter i akademisk skriving

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vise et faglig engasjement i viktige spørsmål om skole og opplæring, og på et forskningsmessig grunnlag kunne analysere og formidle et sammensatt fagstoff på en overbevisende måte
- kan selvstendig forholde seg til forskningsetiske problemstilling

INNHold

Bacheloroppgaven skal være et selvstendig og forskningsbasert skriftlig arbeid der kandidatene skal formulere og svare på en valgt problemstilling. Oppgaven skal knyttes til praksisopplæringen eller andre sider ved skolens virksomhet. Det innebærer at problemstillingen skal reflektere sentrale praktiske, faglige og/eller pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet. Hensikten med oppgaven er å gi en helhetlig og sammenhengende framstilling og refleksjon om sentrale spørsmål i profesjonsutøvelsen.

LÆRINGS AKTIVITETER

Faget skal ha fokus på studentenes læring og legge til rette for studentaktiviteter som fører til forventet læringsutbytte. PEL skal være det samlede faget for utøvelsen av lærerrollen og har et spesielt ansvar for å integrere teori og praksis. Undervisningen skal derfor forberede studentene for praksis (jfr. egen fagplan for praksis) samt legge til rette for refleksjoner omkring de erfaringer studentene gjør underveis i, og etter praksis.

Fagets læringsteoretiske forankring er påvirket av kognitiv og konstruktivistisk forståelse, men etterstreber også en eklektisk tilnærming hvor studentene får en reflektert og kritisk forståelse av anvendelse av andre læringsteorier.

Den viktigste ressursen i læringsarbeidet er studenten selv. Arbeids- og organiseringsformer må forløse studentenes motivasjon og egenaktivitet. Studentene vil i løpet av studietiden få erfaring med ulike arbeidsmåter. Disse erfaringene skal kvalifisere for de ulike arbeidsmåtene som brukes i grunnskolens trinn 1-7.

Studiets metodiske tilnærming er problemorientert og deltakerstyrt.

Undervisningen i PEL skal være eksemplarisk på den måten at den skal benytte ulike undervisningsmetoder som benyttes i arbeidet med å fremme utviklingen av grunnleggende ferdigheter.

Det legges vekt på varierte arbeidsmetoder som forelesninger, diskusjoner, seminargrupper, gruppearbeid med innlevering, logg eller framlegg med responsgrupper, dramatisering, feltarbeid, praksisrefleksjon, vurdering av eget og medstudenters arbeid, veiledning og tverrfaglige prosjekter.

Grunnleggende ferdigheter i PEL 1-3

Ulike perspektiver på grunnleggende ferdigheter inngår på ulike måter i PEL faget. Både som undervisningstemaer, undervisningsformer og som egne prosjekter i samarbeid med andre fag. Et

spesielt fokus i grunnskolelærerutdanningen 1-7 er rettet mot begynneropplæring i lesing, skriving og regning.

Aktiviteter/seminarer i hvert semester knyttet til PEL-faget og grunnleggende ferdigheter

Tverrfaglige aktiviteter og semesterundervisning inngår i hvert semester, men planlegges innholdsmessig i forhold til semesteremner, grunnleggende ferdigheter og i forhold til de andre fagene. Tverrfaglige aktiviteter og semesterundervisning er obligatoriske.

Under følger forslag til aktiviteter og seminarer.

- PEL 1**
1. studieår
- Å være ny student - Fra elevrolle til studentrolle til lærerrolle
 - Observasjon som metode og som grunnlag for planlegging og tilrettelegging av undervisning. Tilhørende praksisoppgave.
 - Mappemetoden
 - Litteraturseminar med lesning av pedagogiske fagtekster
 - Klasseledelse og læring i en flerspråklig og flerkulturell kontekst med fokus på ressursperspektivet
 - Lesing og skriving som grunnleggende ferdigheter
- PEL 2**
2. studieår
- Akademisk skriving, aksjonsforskning, forskningsmetode og intervju
 - Tilpasset opplæring
 - Estetikk i undervisningen, barnekultur, lek
 - Vurdering for læring
 - Regning og bruk av digitale verktøy som grunnleggende ferdigheter
 - Muntlige ferdigheter – den utforskende samtalen i klasserommet
- PEL 3**
5. semester
- Danning i et flerkulturelt samfunn med vekt på myndiggjøring og menneskerettigheter
 - Den profesjonelle lærer. Lærerrollen i et historisk og internasjonalt perspektiv.
 - Profesjonsetikk
 - Prosjekt om vold, mobbing, sosiale ferdigheter og konflikthåndtering i skolen
- PEL 4**
6. semester
- Forskning på læringsarbeid i grunnskolen
 - «Forskningskonferanse» - framlegg av studentenes bacheloroppgaver

Forsknings- og utviklingsarbeider

PEL skal formidle og engasjere studentene i vitenskapelige arbeidsformer, kritisk tenkning og anerkjent, forskningsbasert kunnskap. Grunnskolelærerutdanningen skal gi studentene kompetanse til å nyttiggjøre seg forskning i utøvelsen av læreryrket. Studentene skal i løpet av studiet få innføring i forskning og utviklingsprosjekter samt gjennomføre en egen studie gjennom arbeidet med bacheloroppgaven.

Det skal undervises i forskningsmetode i PEL-emnene.

- I PEL 1 fokuseres det på ulike *observasjonsmetoder*.
- I PEL 2 fokuseres det på akademisk skriving, og på intervju som forskningsmetode
- I PEL 3 vektlegges aksjonslæring og aksjonsforskning
- I PEL 4 vil metode drøftes i relasjon til ulike *vitenskapsteoretiske perspektiver*.

Videre vil forskning få et spesielt fokus i forbindelse med arbeidet med studentenes bacheloroppgave.

DELTAGELSE

Studentene er ansvarlige for sitt eget læringsmiljø, og deltagelse på forelesninger er forutsetning for å lykkes med å utvikle et spennende og utfordrende læringsmiljø. Det er derfor et generelt krav om 80 % deltakelse i undervisning i alle fag i studiet (jfr programplan). Kravet må være oppfylt for at studenten skal kunne fremstille seg til avsluttende vurdering.

I noen tilfeller vil gruppearbeid og framføringer av produkter være særskilt obligatorisk, det samme gjelder ulike aktiviteter, seminarer og annet som merkes obligatorisk i programplanen. Slike økter vil framgå av semesterplanen. Det samme gjelder obligatoriske arbeidskrav i det enkelte semester.

VURDERING

Veiledning

Veiledning er en vesentlig lærings- og undervisningsform på alle læringsarenaer i profesjonsutdanningen. Veiledning skjer i gruppe og individuelt av faglærere og medstudenter. Gjennom hele studietiden skal studentene veilede hverandre.

Studentene vil motta veiledning i forbindelse med ulike arbeider gjennom årene. Obligatorisk veiledning vil framgå av semesterplanen

Vurdering gjennom studietiden

Vurdering er en sentral del av studieprosessen. Det gjelder egenvurdering, men også vurdering fra medstudenter og fra lærere. Lærerutdannernes vurdering, dvs. faglærers og praksislærers, skjer gjennom formativ vurdering (veiledende vurdering/prosessvurdering underveis i studiet) og summativ vurdering (sluttvurdering med sensur). Gjennom hele studiet er det viktig at studenten utvikler en selvstendig evne til å vurdere egen praksis for å kunne justere den om nødvendig.

Arbeidskrav

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til sluttvurdering. Skriftlige arbeidskrav som fremgår av emnets semesterplaner må være innlevert innen angitte frister for å kunne godkjennes.

ARBEIDSKRAV I PEL1, PEL2 OG PEL3

- Det skal skrives logger fra alle undervisningsdager og alle praksisdager. Disse leveres som vedlegg til de skriftlige arbeidskravene.
- Arbeidskrav leveres i arbeidsmappe, både høst og vår. Disse omfatter dokumentering av planlegging, gjennomføring og systematisk refleksjon over tiltak i praksis. Rapportene skal være knyttet opp mot relevant teori og utformet etter gitte kriterier.
- Alle studenter skal delta i felles utvikling av vurderingskriterier for arbeidskravene.
- Studentene skal gruppevis i løpet av emnet presenterte litteratur fra leseplanen for minst én økt og være opponenter for minst én annen økt.
- Alle studenter skal delta i pedagogisk verksted for felles utvikling av tiltak for praksisperioden.
- Tiltak gjennomført i praksis skal presenteres i grupper på praksisoppsummeringene

ARBEIDSKRAV I PEL 4

Studenten skal legge frem arbeidet med bacheloroppgave på «forskningskonferanse» for medstudenter og lærere.

Avsluttende vurdering

Hvert emne på 15 studiepoeng må være bestått for at PEL-faget skal være kompetansegivende i grunnskolelærerutdanningen.

PEL 1

G1PEL101: Hjemmeeksamen i gruppe, 15 stp, A-F

Avsluttende eksamen i PEL 1 avholdes på slutten av første studieår og har form av hjemmeeksamen i gruppe over 5 dager. Faglærer deler studentene inn i grupper på 3 – 5 studenter. Alle hjelpemidler er tillatt.

PEL 2

G1PEL102: Individuell fordypningsoppgave, 15 stp, A-F

Avsluttende eksamen i PEL 2 avholdes på slutten av andre studieår. Individuell hjemmeeksamen over 5 dager.

Arbeidsmappen med arbeidskrav må være godkjent av faglærer før eksamensperioden starter. De tre målområdene i pedagogikkfaget skal være dokumentert i arbeidsmappen. Dersom arbeidsmappen ikke blir godkjent, mister studenten retten til å gå opp til eksamen.

PEL 3

G1PEL103: Muntlig eksamen basert på arbeidsmappe, 15 stp, A-F

Avsluttende eksamen i PEL 3 avholdes i høstsemesteret tredje studieår. Hver student skal holde et muntlig innlegg for sensor, lærer og medstudenter, som skal tilsvare innholdet i arbeidsmappen:

- Refleksjon over og faglig analyse av innholdet i egne mappearbeider
- Refleksjon over og analyse av mappearbeidene i lys av pedagogikkfagets mål
- Refleksjon over pensum
- Refleksjon over egen læringsprosess og lærerrolle

I tillegg skal den enkelte student forberede og stille spørsmål til en medstudents fremlegg på eksamen.

Før studenten kan fremstille seg til eksamen må studentens arbeidsmappe godkjennes av faglærer.

PEL 4

G1PEL104: Bacheloroppgave, 15 stp, A-F

Kriterier for bacheloroppgaven leveres ut senest i første del av sjette semester. Studentene får veiledning knyttet til godkjenning av valg av tema, problemstilling, disposisjon, og skriveprosess.

Studenten legger frem sin oppgave og arbeidet med denne på en «forskningskonferanse» for medstudenter og lærere i lær

- Den skriftlige besvarelsen leveres til fastsatt frist i vårsemesteret tredje studieår, jfr. semesterplan, og vurderes med gradert karakter, A-F.

Det gis ikke vurdering på bacheloroppgaven før PEL1, PEL2 og PEL 3 er bestått.

Vurderingsuttrykk

Det gis bokstavkarakter på en skala fra A-F, hvor A er beste karakter og E er laveste ståkarakter.

LITTERATUR

Liste over aktuell litteratur for det enkelte emne skal foreligge senest ved undervisningsstart i emnet. Faglærer vil utvikle konkrete pensumlister knyttet til de ulike temaene i samarbeid med studentene. Pensum skal være på ca 1500 sider pr. emne på 15 studiepoeng og skal dekke følgende temaer:

Litteraturen skal dekke følgende temaer:

Lærerens tilrettelegging, lærerrolle, lærerprofesjon og klasseledelse, Elevens læring, Grunnleggende ferdigheter, Læreplanarbeid, Observasjonsmetoder

Bergkastet, I., Dahl, L. & Hansen, K.A. (2009): *Elevenes læringsmiljø – lærerens muligheter. En praktisk håndbok i relasjonsorientert klasseledelse*. Oslo: Universitetsforlaget (185 sider)

Fennefoss, A.T. & Jansen, A.T. (2010): *Praksisfortellinger - på vei til innsikt og forståelse*. Bergen: Fagbokforlaget (ca. 106s)

Gjøsunde, P. & Huseby, R. (2007): *I FOKUS*. NKS-Forlaget (2.utgave, 2. opplag). Kap 1-6 (ca 100 sider)

Hauge, A-M. (siste utgave): *Den felleskulturelle skolen*. Oslo: Universitetsforlaget (305 s)

Manger, T., Lillejord, S., Nordahl, T. & Helland, T. (2010): *Livet i skolen 1 og 2*. Bergen: Fagbokforlaget

(ca 280 + 335s)

Traavik, H., Hallås, O. & Ørving, A. (2009): *Grunnleggende ferdigheter i alle fag* Oslo: Universitetsforlaget

(ca 273s)

Totalt ca. 1584 sider

Utdanningsdirektoratet (2006). *Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06)*.

http://www.udir.no/Artikler/_Lareplaner/Meldingar-og-styringsdokument/

PEL 2:

Litteraturliste for PEL2 blir gjort tilgjengelig høsten andre studieår.

Tema

Barne- og elevrettigheter, Tilpasset opplæring, Elevvurdering, mappevurdering, porteføljemetodikk, elevsamtalen, digitale mapper, Barns oppvekstmiljø, hjem og familie, Samfunn og kultur – flerkulturelle, fremmedspråklige, minoritets elever, Medier, spill og barnekultur, estetikk og lek, Forskningsmetode - intervju og observasjon

PEL 3:

Litteraturliste for PEL3 blir gjort tilgjengelig høsten tredje studieår

Tema

Skolen som institusjon, Kultur og samfunnskunnskap, Kommunikasjon og sosiale ferdigheter, Forskningsmetode – aksjonslæring og aksjonsforskning

PEL 4:

Litteraturliste på omtrent 500 sider om metode og vitenskapsteori blir gjort tilgjengelig høsten tredje studieår. Det resterende litteraturomfanget for bacheloroppgaven er selvvalgt.

Grunnskolelærerutdanningene var nye høsten 2010. Plan for praksis vil være under videreutvikling de nærmeste årene. Beskrivelsen av innhold i praksisemnene for andre, tredje og fjerde studieår må derfor betraktes som utkast som kan komme til å endres noe frem til det aktuelle studieåret.

G1PRAK100 G1 PRAK101 G1PRAK102 G1PRAK103 G1PRAK104	Praksisopplæring for 1. – 7. trinn 1. årspraksis - 30 dager i småskolen 2. årspraksis - 30 dager på mellomtrinnet 3. årspraksis - 20 dager i småskolen 4. årspraksis - 20 dager på mellomtrinnet	0 Studiepoeng
G1PRAK200 G1PRAK201 G1PRAK202	Annen praksis 10 timer leksehjelp første studieår Skole-/Klasseovertakelse med entreprenørskap 2. år	

Norsk	OFA Grunnskolelærerutdanning 1-7 kull 2011	HØST/VÅR 2011-2015
--------------	---	-------------------------------

Praksis i grunnskolelærerutdanningen er en læringsarena på lik linje med undervisning ved høyskolen. I praksis skal studenten få innsikt i alle sider ved yrket og utvikle forståelse for hva en helhetlig lærerrolle innebærer. Studenten skal i praksis inngå i arbeids- og læringsfellesskap som bidrar til profesjonsdanning gjennom felles planlegging, erfaringsutveksling, analyse og refleksjon.

100 dager av praksisopplæringen er veiledet. I tillegg kommer andre praksisformer som gir et utvidet læringsutbytte.

Det kreves gyldig politiattest for studenter som skal ha praksis i grunnskolen. En student som har normal progresjon i studiet skal levere politiattest ved semesterstart første og fjerde høstsemester.

G1PRAK101: 1. årspraksis

Læringsutbytte

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om lærerens rolle
- har kunnskap om læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler og vurderingsformer
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring
- har kunnskap om observasjonsmetoder

FERDIGHET

Studenten

- kan sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning
- kan sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere begynneropplæring
- kan legge til rette for utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- kan bruke ulike arbeidsmåter og læremidler i undervisningen tilpasset småskoletrinnet
- kan med utgangspunkt i relevant teori velge og bruke aktuelle kartleggingsverktøy i opplæringen
- kan bruke vurdering som del av læringsarbeidet og legge til rette for elevenes egenvurdering
- kan observere og lede elevers læringsarbeid

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan diskutere undervisning og læring, fag og elever i lys av profesjonelle, yrkesetiske og flerkulturelle perspektiver
- kan vurdere egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- kan håndtere ulike typer tilbakemeldinger fra veileder

Innhold

30 DAGER I SMÅSKOLEN

I første studieår er hovedtemaet for praksisopplæringen lærerrollen, lærerarbeidet og lærerens tilrettelegging for læring av fag for 1.-7.trinn. Dette omhandler:

- Utvikling av egen læreridentitet
- Lærerarbeidet i møte med elever på 1.-7. trinn, elevgrupper og klasser
- Læringsledelse i møte med elever; ledelse av, rutiner og regler for læringsarbeidet
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning
- Læringsrettet vurdering
- Aktuelle kartleggingsverktøy

G2PRAK102: 2. årspraksis

Læringsutbytte

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om elevenes utvikling og bakgrunn som utgangspunkt for læring
- har kunnskap om elevvariasjoner og tilpasset opplæring
- har kunnskap om kulturelt mangfold og flerspråklighet
- har kunnskap om kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser

FERDIGHETER

Studenten

- kan utvikle mål for opplæringen og vurdere elevenes måloppnåelse
- kan møte mangfold og elevvariasjon gjennom differensiert opplæring
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i et flerkulturelt læringsfellesskap
- kan være tydelig leder og lede læringsarbeid ved å differensiere og variere arbeidsmåter etter gruppestørrelse og undervisningens hensikt

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har innsikt i elevenes læring av grunnleggende ferdigheter og forståelse av fagkunnskap
- har utviklet bevissthet rundt egen kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har innsikt i egen utvikling som lærer
- kan vurdere egen lærerkompetanse og eget læringsbehov

Innhold

30 DAGER PÅ MELLOMTRINNET

Hovedtemaet for praksisopplæringen i andre studieår er eleven i 1.–7. trinn, elevmangfoldet og elevenes møte med skole og fag. Dette omhandler:

- Elevenes faglige, sosiale, kulturelle og personlige læring og utvikling i 1.–7. trinn
- Inkluderende læringsfellesskap
- Variert og tilpasset opplæring, ulike arbeidsmåter
- Lærerarbeid og læringsledelse i flerkulturelle klasserom og i møte med elever med spesielle behov
- Klasseromskunnskap/kunnskap om ulike læringsarenaer

G1PRAK103 og G1PRAK104: 3. og 4. årspraksis

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- har kunnskap om lærerens rettigheter og plikter og om lærerarbeidet på organisasjonsnivå
- har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid i skolen
- har kunnskap om skolen som organisasjon og samfunnsinstitusjon

FERDIGHET

Studenten

- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning for elevgrupper av ulik størrelse
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere begynneropplæring
- kan planlegge undervisning med utgangspunkt i planer for ulike perioder
- kan planlegge og vurdere foreldremøter og utviklingssamtaler med elever
- kan delta i lokalt læreplanarbeid
- kan samhandle med kolleger, skoleledelse, foresatte og andre aktører i skolen
- kan med basis i teori og forskning identifisere mobbing og trakassering og drøfte måter dette kan håndteres på
- kan med basis i teori vurdere og bidra til utvikling av skolens læringsmiljø

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan vurdere skolen i forhold til samfunnsmandatet
- har utviklet kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har utviklet læreridentitet basert på profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- har kritisk distanse til egen yrkesutøvelse
- har kunnskap, engasjement og metoder for å videreutvikle seg selv, sitt yrke og framtidig arbeidsplass gjennom kollegialt samarbeid og samhandling med eksterne aktører

Innhold 3. årspraksis

20 DAGER I SMÅSKOLEN

Studentene arbeider i tredje praksisperiode videre med hovedtemaene fra første og andre studieår. Et nytt hovedtema for praksisopplæringen tredje studieår er skolen som organisasjon, det profesjonelle fellesskapet og samarbeid med foresatte og andre sentrale instanser utenfor skolen. Dette omhandler:

- Lærerens rettigheter og plikter, lærerarbeidet på organisasjonsnivå og i profesjonelle fellesskap
- Skole- og elevdemokrati, foresatte og elevers rettigheter
- Samarbeid med foresatte, PPT og andre aktører
- Kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- Samarbeid med lokalmiljøet med vekt på entreprenørskap
- Overganger mellom trinnene
- Forskningsbasert kunnskap som utgangspunkt for endring og utvikling i skolen
- Lokalt læreplan- og utviklingsarbeid

Innhold 4. årspraksis

20 DAGER PÅ MELLOMTRINNET

I fjerde studieår vil studentene arbeide videre med hovedtemaene fra de foregående studieårene med vekt på å ha større ansvar for planlegging og undervisning over en lengre sammenhengende periode. Denne perioden organiseres derfor som fire sammenhengende uker.

Praksisopplæring og veiledning skal i størst mulig grad knyttes til de undervisningsfag studenten studerer dette studieåret, men studenten kan i tillegg observere og undervise i sine fag fra de tre første studieårene.

G1PRAK201: leksehjelp

Studenten skal i løpet av første studieår aktivt delta minst 10 timer i en av studenten valgt leksehjelpsordning for mellom- og/eller ungdomstrinn. Leksehjelpspraksis skal være fullført før eksamensperioden starter andre semester.

Studenten leverer skriftlig dokumentasjon på fullført deltakelse til praksiskoordinator i mai første studieår. Aktuelle dager og siste frist for dokumentasjonsinnlevering vil fremgå av vårens semesterplan.

G1PRAK202: Skoleovertakelse/trinnovertaking

I andre studieår skal studentkullet ta ansvaret for driften av en skole, eventuelt et trinn i tre-fem sammenhengende dager. Skoleovertakelsen kan finne sted i samarbeid mellom 2.årskullene fra GLU1 og GLU2.

Utnevning av en ledergruppe skjer ved en søknads- og intervju prosess som er praksisskolens ansvar. Organisering og tilrettelegging av selve overtakelsen skjer i samarbeid mellom studentenes ledergruppe og praksisskolens ledelse.

På høyskolen organiseres forberedelse til og oppsummering av skoleovertakelsen som et tverrfaglig prosjekt. Entreprenørskap skal være tema for deler av overtakelsen for alle studenter.

Detaljert ansvarsfordeling og retningslinjer for skoleovertakelser er beskrevet i «Håndbok for skoleovertakelser». Denne og informasjon om hvert studieårs skoleovertakelse publiseres i egen mappe i Praksisrommet på Fronter.

LÆRINGSAKTIVITETER

I praksisopplæringen skal studenten lære ved å delta i alle aktiviteter som ligger i lærerhverdagen og i tillegg aktiviteter som er knyttet til lærerstudentrollen, bl.a.:

- observasjon
- planlegging
- undervisning
- vurdering og evaluering – bl.a. elevvurdering, egevaluering, evaluering av medstudenter og av praksisperioden
- refleksjon muntlig og skriftlig
- møtedeltakelse – både på praksisskolen og på høyskolen
- veiledning – både som veisøker og som veileder av medstudenter
- praksisoppgaver gitt i tilknytning til studiefag
- gruppearbeid
- samarbeid med kolleger, foreldre og eksterne interessenter
- utedager og ekskursjoner
- inspeksjon
- klasseromsorganisering
- annet

FORKUNNSKAPSKRAV

Praksis er progresjonsbasert, det innebærer at en student ikke kan gå videre til neste praksisperiode uten å ha bestått den foregående:

- 1.årspraksis: Ingen forkunnskapskrav
- 2.årspraksis: Bestått 1.årspraksis
- 3.årspraksis: Bestått 2.årspraksis
- 4.årspraksis: Bestått 3.årspraksis

DELTAGELSE

All praksis og tilhørende møter og seminarer er obligatoriske. Gyldig fravær er sykdom, barns sykdom eller innvilget velferdspermisjon. Gyldig fravær må dokumenteres med legeerklæring eller liknende. Alt annet fravær er ikke gyldig fravær.

For å få bestått praksis må studenten ha gjennomført det antall dager som studieårets praksis omfatter. Kun gyldig fravær gir rett til å «ta igjen» tapte praksisdager. Ved skoleovertakelser er det ikke mulig å ta igjen tapte dager, ved fravær fra denne typen praksis må studenten ta hele overtakelsen på ny neste studieår.

Fravær som ikke er gyldig (se over) medfører at praksisperioden må vurderes til ikke bestått.

Fravær fra obligatoriske møter i forbindelse med praksis

Dersom studentene har gyldig fravær fra praksisforberedelser, må studenten selv sørge for å innhente informasjon om praksisperioden, og selv oppsøke praksisskolen før praksis begynner.

Ved fravær fra praksisforberedelser og/eller praksisoppsummering vil studenten måtte levere et skriftlig arbeid etter nærmere retningslinjer fra praksiskoordinator for å få praksis godkjent.

Ved *ikke gyldig* fravær, kan praksis vurderes til ikke bestått.

Fravær i praksisperioden

Fravær meldes umiddelbart av studenten til praksisskolen ved rektor - eller til annen person etter avtale med praksisskolen.

Legeattest leveres til praksisskolen med kopi til praksisrådgiver på høgskolen.

Ved gyldig fravær vil studenten få rett til utsatt praksis. Praksisrådgiver legger til rette for ny praksis, fortrinnsvis i neste ordinære praksisperiode.

Ved kortere fravær kan student og praksisskole gjøre avtale om å ta igjen fraværet etter endt praksisperiode. Praksisrådgiver på høgskolen må få beskjed om dette fra praksislærer.

VURDERING

All praksis vurderes med karakteren Bestått/Ikke bestått. Ved ikke bestått praksis, må studenten gjennomføre samme praksis på nytt neste studieår. Det andre forsøket må bestå for at studenten skal kunne fortsette profesjonsutdanningen.

Arbeidskrav

Førstehjelpskurs må være gjennomført før praksisstart 1. og 3. studieår. Studenter som har deltatt på førstehjelpskurs i løpet av de siste seks månedene før praksisstart, kan ved å fremlegge dokumentasjon få fritak for deltakelse på utdanningens førstehjelpskurs.

For hver praksisperiode skal studenten i gruppe foreta skriftlig evaluering av praksisukene.

Underveisvurdering

Studenten har krav på løpende formativ vurdering i løpet av praksisperioden. Denne kommer til uttrykk muntlig under veiledning.

Midtveis i perioden skal studenten få midtveisvurdering basert på innholdet i praksiskontrakten, forventet generelt læringsutbytte for studiet og forventet læringsutbytte for den aktuelle praksisperioden. Midtveisvurderingen skal gis som en individuell samtale og studenten skal få en skriftlig oppsummering.

I alle praksisperioder skal øvingslærere og faglærere være særskilt oppmerksomme på studentens:

- arbeidsinnsats og engasjement
- vilje til læring
- kontakt med barn og unge
- kontakt og samarbeid med praksisveileder, medstudenter og høgskolens faglærere
- ansvarsfølelse og selvstendighet
- yrkesetisk holdning
- evne til selvstendighet og overblikk i undervisningen (stigende krav gjennom studietiden)
- evne til å resonnerer og begrunne pedagogisk arbeid i spenningsfeltet mellom teori og praksis

Når øvingslærer er i tvil om studenten kommer til å klare å bestå praksisperioden i henhold til kravene for de forskjellige periodene, skal studenten snarest få skriftlig varsel om at der er fare for ikke bestått ved avsluttende vurdering.

Avsluttende vurdering

Studiet har veiledet praksis over fire år og i tillegg tre andre praksisformer over de tre første årene.

VURDERING AV VEILEDET PRAKSIS

Praksislærer skriver ved slutten av praksisperioden en sluttvurdering som beskriver studentens oppnådde læringsutbytte i hht praksisplanens forventede utbytte for praksisperioden og studentens praksiskontrakt. Vurderingen uttrykker også studentens skikkethet.

Sluttvurderingen presenteres for studenten i en individuell veiledningssamtale ved praksisperiodens slutt og underskrives av alle deltakende parter. Originalen sendes høyskolen; studenten og praksisskolen får en kopi hver.

Et viktig formål med vurderingen er at den skal motivere til videre engasjement og læring, samt sikre kvalitet og progresjon i det videre praksisløpet. Studenten vil derfor ved ny praksisperiode ta utgangspunkt i tidligere vurderinger ved utforming av praksiskontrakt og alltid overlevere kopi av tidligere vurderinger til ny praksislærer.

Praksisperioden sensureres til Bestått/Ikke bestått på bakgrunn av gjennomføring/godkjenning av arbeidskrav og deltakelse knyttet til det enkelte emnet, samt praksislærers sluttvurdering.

VURDERING AV ANDRE PRAKSISFORMER

Andre praksisformer vurderes til Bestått/Ikke bestått på bakgrunn av dokumentert deltakelse og gjennomføring/godkjenning av eventuelle arbeidskrav knyttet til praksisemnet.

Vurderingsuttrykk

Bestått/Ikke bestått

LITTERATUR

Litteratur knyttet til praksis vil fremgå av de forskjellige fagenes pensum.

ANNET

Valg av praksisskole

Studentene må være innstilt på at de kan bli utplassert i praksis ved hvilken som helst av høyskolens praksisskoler.

Studenten skal så langt mulig ikke plasseres på en skole hvor han/hun har vært ansatt, har barn, foreldre eller annen nær tilknytning som kan gi problemer i forhold til objektivitet i praksissituasjonen. Det er studentens ansvar å gi høyskolen beskjed om slike forhold ved studieårets begynnelse.

I løpet av de fire veiledete praksisperiodene skal den enkelte studenten være i praksis på fire forskjellige praksisskoler, veiledes av minst fire forskjellige praksislærere og så langt mulig ha vært på to forskjellige trinn i småskolen og tilsvarende på mellomtrinnet.

Organisering

De to første årene har hver praksisperiode 30 dagers varighet, fordelt på høst- og våsemesteret. Tredje studieår og fjerde studieår er praksisperiodene på tjue dager. Fjerdeårspraksis vil normalt legges sammenhengende, mens tredjeårspraksis kan deles opp.

Skoleovertakelser skal vare fra tre til fem dager. I tillegg kommer obligatoriske planleggingsmøter og forberedelsedager både på høyskolen og på praksisskolen.

Det utarbeides hvert år en egen plan for praksis hvor omfang og tidsfastsettelse for de forskjellige praksisemnene fremgår.

Praksisperm

Studenten skal gjennom studiet samle alle sine praksisrelaterte dokumenter i en mappe/perm. Dokumenter som skal inn her er praksiskontrakter, gruppekontrakter, sluttvurderinger, taushetserklæring, evt. skriftlige midtveisvurderinger, logger og refleksjonsnotater m.m.

Mappens innhold skal alltid vises til ny øvingslærer, men kan også forlanges fremlagt for faglærere og andre representanter for høyskolen ved behov.

Internasjonal praksis

3. eller 4. årspraksis kan gjennomføres ved en av OFAs samarbeidende grunnskoler i utlandet. Det kan også søkes om å få praksisplass ved en internasjonal skole i Norge som OFA har praksisavtaler med.

Studenter som ønsker dette, må søke innen 1. mai foregående studieår og kunne dokumentere normal studieprogresjon med gjennomsnittskarakter C i alle fag.

G1NOR100 G1NOR101 G1NOR102	Norsk 1 Skriftleg eksamen i grammatikk og tekstkunnskap Presentasjonsmappe og munnleg eksamen	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Norsk	OFA Grunnskolelærerutdanning 1-7, kull 2011	HAUST/VÅR 2011-2012

Norsk 1 er eit lærerutdanningsfag på 30 stp som er obligatorisk i GLU1-7. Rammeplanforskriften for grunnskolelærerutdanningene åpner for at dei som ynskjer meir norsk i utdanninga kan byggje på med norsk 2 (30stp) i 3. eller 4. studieår, slik at dei totalt får 60 stp i norskfaget.

Emnet rettar seg mot undervisning i norsk på 1.-7. trinn i grunnskolen. Grunnleggjande ferdigheiter er eit tema som går att i heile faget. Det første semesteret arbeider studenten med norskfaget som grunnskolefag og med å byggje opp eigen kompetanse i språk- og tekstkunnskap. Denne kompetansen er grunnleggjande og nyttas vidare i andre semester da begynneropplæringa i lesing og skriving vert særleg lagt vekt på.

LÆRINGSUTBYTTE

Haut: «Grunnleggjande språk- og tekstkunnskap i eit profesjonsperspektiv»

KUNNSKAPAR

Studenten

- har kunnskap om korleis barn utviklar språk og omgrep, munnleg og skriftleg
- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk og noe innsikt i tilhøvet mellom talemålsvariasjon og skriftspråksnormering
- har kunnskap om fleirspråklegheit, fleirspråkleg praksis og om det å lære norsk som eit andrespråk
- har kunnskap om den gjeldande læreplanen for norskfaget i skolen
- har kunnskap om læring, læreprosessar, arbeidsmåtar, læremiddel og vurderingsformer i norskfaget

FERDIGHEITER

Studenten

- kan observere, planleggje, gjennomføre og vurdere norskundervisning i praksis frå 1. til 7. trinn og grunngi faglege val
- kan bruke ulike vurderingsmåtar i norskfaget
- kan leggje til rette for at elevane kan skrive i ulike sjangrar og medium
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse av, respons på og vurdering av skriftlege elevtekstar for å fremje læring, også for elevar som ikkje har norsk som morsmål
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering og bidra til å utvikle lokale læreplanar

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klasse miljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglege kunnskapar til kritisk og konstruktiv refleksjon

- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevar si læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- viser innsikt i korleis dei grunnleggjande aktivitetane lese, skrive, lytte og tale er viktige reiskapar for opplevingar og sjølvinnsett, reiskapar for læring og for aktiv deltaking i samfunnet

Vår: «Grunnleggjande lese- og skriveopplæring»

KUNNSKAPAR

Studenten

- har kunnskap om lese- og skriveteoriar og om ulike teoriar innan lese- og skriveopplæring, med særleg vekt på begynnaropplæringa
- har kunnskap om lese- og skrivestrategiar og om dei ulike funksjonane lesing og skriving kan ha for elevar si utvikling og læring, med særleg vekt på begynnaropplæringa
- har kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege, skriftlege og samansette tekstar; fiksjonstekstar og sakprosatetekstar i ulike sjangrar og medium
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
- har gode kunnskarar om barnelitteratur i ulike sjangrar og god forståing for korleis denne litteraturen har utvikla seg over tid.
- har kunnskap om litteratur frå nyare tid som rettar seg mot ungdom og vaksne lesarar
- har kunnskarar om ulike typar tekstar, spesielt samansette tekstar som lærebøker og andre læringsressursar og språket i ulike fag, slik at elevane kan lære å utnytte lesing, logisk resonnement og problemløysing som reiskap for læring

FERDIGHEITER

Studenten

- kan vurdere og bruke ulike undervisningsmetodar i lese- og skriveopplæringa og skrifforming frå 1. til 7. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elevar som skriv på bokmål og elevar som skriv på nynorsk
- kan bruke ulike vurderingsmåtar i norskfaget
- kan kartleggje lese- og skriveferdigheiter, setje i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevanskar
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan nytte retoriske kunnskarar i arbeid med munnlege og skriftlege tekstar
- kan leggje til rette for at elevar les ulike typar tekstar i tradisjonelle og moderne medium, utviklar lese lyst og gode lesestrategiar og blir stimulerte til vidare lesing
- kan reflektere over kvalitet og bruksområde for ulike tekstar
- kan leggje til rette for, gjennomføre og vurdere samtalar med elevane om litteratur tilpassa deira alder, kjønn, kunnskarar og kulturelle bakgrunn
- kan analysere og tolke ulike typar tekstar og formidle litteratur på varierte måtar
- kan leggje til rette for møte med tekstar på dansk og svensk, både munnlege og skriftlege, og samiske og utanlandske tekstar i omsetjing
- kan vurdere ulike typar norskfaglege læremiddel ut frå ulike kriterium og med tanke på læringsutbyttet til elevane
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa og skape og vurdere digitale, samansette tekstar
- kan stimulere den estetiske sansen til elevane
- kan bruke vurdering som del av læringsarbeidet i norskfaget i praksis

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv
- kan diskutere undervisning og læring, norskfaget og elevar i lys av profesjonelle og yrkesetiske perspektiv
- kan vurdere eigen og andre sin praksis i norskfaget med referanse til teori og forskning

INNHALD

Norsk 1 inneheld desse tema:

Tema for hausten

- Norsk grammatikk og tekstlingvistikk i eit komparativt og didaktisk perspektiv
- Analyse og vurdering av elevtekstar, pedagogiske tekstar og samansette tekstar
- Norskplanen i LK06
- Vurdering
- Skrivepedagogikk

Tema for våren

- Lese- og skriveopplæring (1- 7. trinn) med vekt på begynnaropplæringa
- Grunnleggjande tekst- og sjangerteori
- Barne- og ungdomslitteratur
- Litteraturteori og litteraturdidaktikk
- Samtale og retorikk i teori og praksis

LÆRINGSAKTIVITETAR

Arbeidet med faget vil vekse mellom forelesingar, seminar, kollokviearbeid, skriftlege øvingar, obligatoriske munnlege framføringar og rettleiing knytt til obligatoriske arbeid.

Læringsutbyttet i faget skal verte dokumentert i ei digital arbeidsmappe. Studentane skal meiste både nynorsk og bokmål, med same krav til begge målformer. Det inneber at studentane må produsere om lag like mykje tekst på kvar målform. Studentar som ikkje oppfyller kravet om lik fordeling mellom målformene, kan ikkje rekne med å få arbeidsmappa godkjent. Sjå meir om dette i Programplanen.

Tekstlesing og tekstproduksjon er sentralt i studiet. Her skal studenten få varierte lese- og skriveerfaringar og -opplevingar. Dei skal få trening i å analysere og vurdere ulike typar skjønnlitteratur og sakprosa, gi og ta i mot rettleiing i ein skriveprosess, legge til rette for gode skrivesituasjonar, bruke skriving i eigen læreprosess og i utforskande arbeid med faget. Studentane skal skrive både individuelle tekstar og gruppetekstar.

DELTAKING

Studenten må delta i minst 80 % av undervisninga for å kunne gå opp til eksamen, sjå programplanen for utdanninga.

VURDERING

For at studentane skal få framstille seg til avsluttande vurdering, må alle arbeidskrava knytta til vurderingseininga eller vurderingskombinasjonen vere godkjent.

Arbeidskrav

G1NOR101 HAUST:

- **Arbeidsmappe**
Studenten må ha ei godkjent arbeidsmappe. Arbeidsmappa består av ulike skriftlege og munnlege arbeid. Omfanget av arbeidsmappa blir fastsett i semesterplanen.
- **Munnleg framlegg**
Alle studentane skal ha gjennomført eitt obligatorisk munnleg framlegg i gruppe.

G1NOR102 VÅR:

- **Arbeidsmappe**
- **Munnleg framlegg, individuelt.**
- **Arbeidsoppgåve som vert godkjent i praksis**
I praksisopplæringa i vårsemesteret skal ei økt med undervisning verte planlagt, gjennomført, evaluert og reflektert over. Undervisningsopplegget skal verte gjennomført med praksislærer og faglærer til stades, og praksislærer og faglærer skal i fellesskap godkjenne opplegget.

Avsluttande vurdering

Norsk 1 er eit fag på 30 studiepoeng, sett saman av to delemne på 15 studiepoeng kvar. Båe delemne må vere bestått for at faget skal vere bestått og kunne nyttast som del av grunnskolelærerutdanninga. Det gis ein samla karakter i faget når båe delemne er bestått, dei to delemna tel 50 % kvar.

G1NOR101 Skriftleg eksamen, 15 stp, Bestått/Ikkje bestått (50 %)

Ved slutten av det første semesteret, skal studentane ha ein 6 timars skriftleg skoleeksamen i grunnleggjande grammatikk- og tekstkunnskap. Eksamenen blir vurdert som bestått/ikkje bestått. For å få karakteren "bestått" må kandidaten få karakteren D eller betre.

G1NOR102 vurderingskombinasjon, 15 stp, A-F (50 %)

Vurderingskombinasjonen er sett saman av to vurderingseiningar, ei presentasjonsmappe som tel 60% av karakteren, og ein munnleg eksamen som tel 40%. Studiepoeng og ein samla karakter for kombinasjonen gis når båe vurderingseiningar er bestått.

1. *Presentasjonsmappe, 60%*

Ved slutten av det andre semesteret skal studenten levere presentasjonsmappe med ein metatekst og eit utval arbeidskrav frå kvart tema som er gjennomgått både haust og vår. Studentane får kriterium for presentasjonsmappa omlag ei veke før innleveringsfrist. Presentasjonsmappa blir vurdert med gradert karakter, A-F.

2. *Munnleg eksamen, 40%*

Studenten skal også ha ein munnleg eksamen med faglærer og intern eller ekstern sensor. Munnleg eksamen vil ta utgangspunkt i presentasjonsmappa og i tema frå heile året. Dei første 8 – 10 minutta skal studenten presentere svar på ei problemstilling med utgangspunkt i eitt av produkta frå presentasjonsmappa. Resten av tida får studenten spørsmål frå faglærer og evt sensor. Spørsmåla kan ta utgangspunkt i arbeida i mappa og i tema frå heile året elles. Munnleg eksamen blir vurdert med gradert karakter, A-F.

Hjelpemiddel til eksamen

Skriftlig: Ingen hjelpemiddel er tillate

Munnleg: Til den første delen av eksamenen, der studenten skal presentere eit produkt frå arbeidsmappa, kan studenten ha med ein powerpoint-presentasjon eller eit tilsvarende hjelpemiddel. Til både delar av eksamenen kan studenten ha med seg sjølvvalde primærtekstar.

Vurderingsuttrykk

Det gis bokstavkarakter på en skala fra A-F, hvor A er beste karakter og E er laveste ståkarakter.

LITTERATUR

Haupt: Rundt 900 sider obligatorisk litteratur. I tillegg kjem eit utval primærtekstar til analyse.

Vår: Ca. 800 sider obligatorisk litteratur og ca. 100 sider sjølvvalt (som skal knytast til studenten sitt framlegg på munnleg eksamen). I tillegg kjem eit utval primærtekstar til analyse (ca. 15 verk).

Obligatorisk litteratur

For å kunne delta aktivt i undervisninga og andre læringsprosessar, bør studenten snarast få fatt i studielitteraturen og lesa han i takt med studieprogresjonen.

Merk: Litteraturlista vert oppdatert ved undervisningsstart i faget.

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
Iversen, H.M., Otnes, H. & Solem, M.S.	<i>Grammatikken i bruk</i> (Haust)	Cappelen Akademisk Forlag	2007	978-82-02- 27382-8
Lundberg, I.	<i>God skriveutvikling: kartlegging og undervisning</i> (Vår)	Cappelen Akademisk Forlag	2009	978-82-02- 30654-0
Lundberg, I., Herrlin, K og Thorbjørnsen, K.M.	<i>God leseutvikling: kartlegging og øvelser</i> (Vår)	Cappelen Akademisk Forlag	2008	978-82-02- 27415-3
Løvland, A.	<i>På mange måtar. Samansette tekstar i skolen. (Emne 1)</i>	Fagbokforlaget	2007	978-82-450- 0584-4
Mjør, I., Birkeland, T og Risa, G	<i>Barnelitteratur: sjangrar og teksttypar</i> (Emne 2)	Cappelen Akademisk Forlag/LNU	2006	978-82-02- 25856-6
Nergård, M. E. og Tonne, I. (red.)	<i>Språkdidaktikk for norsklærere</i> (Emne 1)	Universitetsforlag et	2008	978-82-15- 01307-7
Penne S. og Hertzberg F.:	<i>Muntlige tekster i klasserommet</i>	Universitetsforlag et	2008	978-82-15- 01191-2
Selj, E. og Ryen, E. (red)	<i>Med språklige minoriteter i klassen.</i> (kap 1-4 + 8-10) (Emne 1 og 2)	Cappelen Akademisk Forlag	2008	978-82-02- 27707-9
Skjellbred, D.	<i>Elevens tekst</i> (Emne 1)	Cappelen Akademisk Forlag	2006	978-82-02- 24767-6
Traavik, H. og Alver, V.	<i>Skrive- og lesestart: skriftspråksutvikling i småskolealderen</i> (Emne 1 og 2)	Fagbokforlaget	2008	978-8-24- 500608-7

G1RLE100 G1RLE101 G1RLE102	Religion, livssyn og etikk 1 Muntlig eksamen - vår første studieår Skriftlig presentasjonsmappe - vår andre studieår	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Norsk	Grunnskolelærerutdanning 1-7 kull 2011	VÅR/HØST 2011-2013

De overordnede mål for lærerutdanningen ved Høgskolen i Buskerud er at studiene skal styrke studentenes interkulturelle kompetanse. I RLE-fagets delemner legges vekt på dette aspektet. Undervisningen legges opp med tydelig relevans for praksisfeltet, slik at studentene vil kunne gjennomføre tilpasset opplæring i RLE, blant annet med hensyn til elever med bakgrunn i ulike tro og ulike livssyn. Samtidig trener undervisningen studentene i kritisk refleksjon rundt innholdet og verdimålsettingene for faget i skolen.

LÆRINGSUTBYTTE

Nasjonale retningslinjer for lærerutdanning er førende for læringsutbytte og innhold i emneplanen.

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om religionar og livssyn i faget: mangfold og ulike retningar, trusinnhald og oppfatningar, praksis, etikk og estetiske uttrykk, med særleg vekt på kristendommen og norske forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på eldre tid og særleg på kristendommens historie fram til og med reformasjonen
- har kunnskap om heilage tekstar: hovudinnhald, historisk bakgrunn og sentrale forteljingar, med særleg vekt på Bibelen
- har kunnskap om vestleg filosofihistorie med vekt på antikken, særleg menneskesyn og etikk, og om filosofering med barn
- har kunnskap om humanisme som livssyn i historisk kontekst og som filosofisk perspektiv i ulike variantar i bryting med andre menneskesyn gjennom historia
- har kunnskap om etiske teoriar og bruken av desse i høve til nokre aktuelle problemstillingar
- har kunnskap om menneskerettane og FNs barnekonvensjon og diskusjonane om ulike konsekvensar av desse i høve til undervisninga i RLE
- har kunnskap om diskusjonane kring kognitiv forvirring i møte med religiøst og anna kulturelt mangfald
- har kunnskap om grunnskolefaget si historie i hovudtrekk, grunngeving, innhald og føremål
- har kunnskap om sentrale arbeidsmåtar i faget i høve til dei aktuelle trinna
- har kunnskap om barns gudsomgrep, religiøse førestellingar og opplevingar
- har kunnskap om kva religiøse seremoniar og høgtider har å seie for barn
- har kunnskap om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag

FERDIGHEITER

Studenten

- kan planleggje, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på ein sjølvstendig og fagleg gjennomtenkt måte med vekt på danningperspektiv og dei fleirkulturelle utfordringane
- kan bruke sentrale arbeidsmåtar i RLE med vekt på arbeidet med høgtider, forteljingar og estetiske uttrykk
- kan setje seg inn i borna sine tankar og førestellingar om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med dei om dette

- kan samtale med barn om tilhøve som oppstår i samband med vanskelege livssituasjonar
- kan samarbeide med andre lærarar, elevar og heimen om faget
- kan gjennomføre tilpassa opplæring i RLE, mellom anna med omsyn til elevar med bakgrunn i ulik tru og ulike livssyn
- kan kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerande arbeidsmåtar med tilsvarende vurderingsformer
- kan legge til rette for utvikling av dei grunnleggande ferdigheitene i undervisninga
- kan reflektere kritisk over innhaldet og verdimålingane for faget i skolen og over forholdet mellom fag, undervisning og eiga utvikling i yrkesutøvinga
- kan bruke internett og digitale læremidlar på ein kritisk og pedagogisk måte i undervisninga

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har yrkesetisk kompetanse og kan sjå dette i samanheng med religiøse og livssynsmessige tradisjonar
- kan leggje til rette for samarbeid mellom heimen, skolen og lokalmiljøet
- har forståing for rolla som verdiformidlar i eit fleirkulturelt samfunn

INNHOOLD

Religion, livssyn og etikk (RLE) er sentrale omgrep for å forstå hvordan individ og samfunn tar form, og hvorfor vi tenker og handler som vi gjør. Emnet henter stoff og perspektiv fra religionsvitenskap, teologi, filosofi og idéhistorie, men også fra andre samfunns- og kulturfag, samt pedagogikk. Faget har i tillegg viktige estetiske elementer og er nært knyttet til en rekke andre fag i lærerutdanningen. Ved GLU Drammen er emnet organisert under to kunnskaps- og kompetanseområder: 1) Religioner og livssyn; og 2) Filosofi og etikk .

Sammenheng mellom teoretisk innhold, fagdidaktikk og lærerens profesjonalitet og undervisningspraksis vektlegges gjennom hele studiet. Praksis anses derfor som en sentral læringsarena i faget. RLE-faget skal gi lærerstudentene kunnskap og tolkingsverktøy til å undervise og lede læringsprosesser i RLE i skolen.

Faget er også et danningsfag. Det skal styrke studentenes vurderings- og handlingskompetanse, deres evne til å reflektere over egne holdninger og til å samarbeide med kollegaer, elever og foreldre omkring utfordringene i det flerkulturelle samfunnet, spesielt med hensyn til religiøse, livssynsmessige, filosofiske og etiske og profesjonsetiske problemstillinger.

Utvikling av profesjonalitet i møte med verdimangfold, religiøst mangfold og kulturelt mangfold i klasserommet er derfor sentralt i RLE-faget i grunnskolelærerutdanningen. Det innebærer blant annet utvikling av:

- kritisk bevissthet rundt dimensjoner ved egen kulturell identitet
- bevissthet om forskjellige typer mangfold, og samfunnsmessige spørsmålsstillinger knyttet til religiøst og kulturelt mangfold og majoritet/minoritets forhold i skole og undervisningssammenheng
- evne til å evaluere kritisk hvordan mangfold kommer til uttrykk i læremateriell i tilknytning til faget, for eksempel i lærebøker, media, videoer, osv.
- evne til å håndtere mangfold i klasserommet med målsetting å forhindre marginalisering og skape et trygt læringsmiljø for elever med forskjellige religiøse og kulturell bakgrunn, preget av gjensidig toleranse og forståelse for hverandres verdier og normer

Nærmere beskrivelse av kunnskapsfeltene

RELIGIONER OG LIVSSYN

Kunnskapsfeltet omfatter emnene kristendom, jødedom, islam, hinduisme, buddhisme og humanisme. Kunnskapsfeltet omfatter kristendommen i eldre og i nyere tid. Fordi kristendom og kristen tro og tradisjon tradisjonelt har preget det norske samfunn har dette en framhevet plass. Med utgangspunkt i religionsvitenskapelige teorier og metoder, drøftes forholdet mellom religion, kultur, etikk og grunnleggende verdier. Aspekter ved religiøst liv, verdier, praksis, samt religiøst mangfold og mangfold innen religionene berøres. De enkelte religionene behandles i religionshistorisk perspektiv. Det arbeides spesielt med religionenes tro, etikk og praksis, og hvordan disse formidles gjennom fortellinger, høytider og estetiske uttrykk. Barns stilling og rettigheter i ulike religioner og livssyn drøftes. Humanisme som livssyn settes i historisk og filosofisk kontekst, med vekt på etiske og menneskerettslige perspektiver.

Delemnet tar opp RLE fagets historie i grunnskolen, og sentrale spørsmål forbundet med religionsog livssynsundervisningens plass i norsk skole. Kunnskap om grunnskolefagets historie i hovedtrekk, begrunnelse, innhold og formål er en viktig del av dette delemne. Det arbeides med grunnleggende ferdigheter, vurdering, så vel som sentral arbeidsmåter i ulike deler av faget, Det legges vekt på inkluderende og saklig undervisning i fagets ulike emner. Skole-hjem samarbeid og utvikling av profesjonell bevissthet og interkulturell kompetanse faller inn under dette emne.

FILOSOFI OG ETIKK

Innen emnet filosofi og etikk legges vekt på vestlig filosofihistorie før 1500, samt menneskerettighetenes virkningshistoriske og filosofiske opphav. Utvikling av kritisk tenkning drøftes og metoder for filosofiske samtaler med barn diskuteres og prøves ut i praksis. Etisk bevissthet, lærerens rolle og forpliktelser i profesjonsetisk sammenheng berøres. Spesielt fokus har barns rettigheter. FNs barnekonvensjon drøftes, og hva den innebærer for barns liv og lærerens ansvar overfor barn både som veiledere i læringsprosesser, som rollemodeller og som barns beskyttere. Det legges vekt på utvikling av kritisk bevissthet i forhold til egen praksis og kulturelle identitet, skolens verdigrunnlag, og fagets innhold. Det arbeides med grunnleggende ferdigheter, vurdering, så vel som sentral arbeidsmåter i ulike deler av faget, Det legges vekt på inkluderende og saklig undervisning i fagets ulike emner. Skole-hjem samarbeid og utvikling av profesjonell bevissthet og interkulturell kompetanse faller inn under dette emne

LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen består blant annet av forelesninger og veiledning. I tillegg kommer studentaktiv læring. Disse læringsaktivitetene er varierte og kan blant annet bestå av, drama- og rollespill, observasjon, undervisning og andre praksisrelaterte aktiviteter, ekskursjoner. En del av disse aktivitetene kan være obligatoriske. Undervisning og læringsaktivitet kan også komme til å skje i samarbeid med øvingslærer. Hvordan undervisning, veiledning og øvrige læringsaktiviteter blir organisert, fremgår av aktuell semesterplan.

Studentene arbeider selvstendig med kunnskapsstoff og utvikling av ferdigheter i faget, i grupper eller individuelt, under veiledning av faglærer og øvingslærer. Studentene utarbeider i forbindelse med faget en individuell arbeidsmappe som dokumenterer læringsaktiviteter og hvordan de har arbeidet med de ulike kunnskaps- og ferdighetsmålene i faget. Mappen kan bestå av forskjellige typer dokumentasjon: øvingslæreres vurderinger og tilbakemeldinger og studentens refleksjoner omkring disse, seminarreferater, observasjonsrapporter, fordypningsoppgaver og andre skriftlige faglige arbeider, osv. Integrering av faglig kunnskap er en viktig del av all dokumentasjon. Mappen danner grunnlag for sluttvurdering i faget.

DELTAGELSE

Retten til å fremstille seg til vurderingen forutsetter deltakelse i minst 80 % av undervisningen (jfr programplanen).

VURDERING

Arbeidsoppgave som godkjennes i praksis

Studenten skal gjennomføre en individuell praksisoppgave i RLE i praksis i høstsemesteret andre studieår. Studenten planlegger, gjennomfører, evaluerer og reflekterer over en undervisningsøkt i faget. Undervisningsopplegget skal gjennomføres med praksislærer og faglærer til stede. Undervisningsopplegget skal godkjennes av praksislærer og faglærer i fellesskap.

Arbeidskrav

Retten til å gå opp til eksamen forutsetter godkjente arbeidskrav. Arbeidskrav som ikke er levert/utført innen fastsatt frist, blir ikke godkjent, og studenten mister retten til å gå opp til eksamen.

Studentene er selv ansvarlige for å holde seg informert om de gjeldende frister og datoer for obligatoriske aktiviteter. Ved sykdom eller lignende må studenten, innen fristen for innlevering/utføring av arbeidskravet, avtale med faglærer om utsatt frist.

Når arbeidskrav som er levert/utført innen fristen ikke blir godkjent, har studenten anledning til én ny innlevering/utførelse. Studenter som har mistet retten til å gå opp til eksamen på grunn av ikke godkjent arbeidskrav, må selv kontakte faglærer for avtale om ny innlevering/utføring av arbeidskravet i neste studieår.

Som en del av arbeidet med kunnskapsstoff i faget skal studentene utarbeide en obligatorisk fordypningsoppgave i faget. Denne kan godt ta utgangspunkt i en læringsaktivitet og utarbeides i tilknytning til denne.

Hele arbeidsmappen må være godkjent før studenten kan framstille seg til eksamen. I tillegg kan det forekomme øvrige obligatoriske arbeidskrav. Tid og sted for disse kommer fram av semesterplanen.

Godkjenning innebærer i denne sammenheng at et arbeid har vært gjenstand for veiledning, at det dokumenterer faglig arbeid med det eller de målområdene det skal dekke, og at det eventuelt kan legges i eksamensmappe for endelig vurdering (se nedenfor).

Vurdering gjennom studietiden

Vurdering gjennom studietiden skjer i tilknytning til studentens arbeid med kunnskapsstoff og ferdigheter i faget. Gjennom veiledning og oppfølging av studentens selvstendige arbeid vurderes studentens faglige, pedagogiske og personlige utvikling, i tilknytning til ferdigheter og kompetanseområder i faget. Herunder faller også vurdering av skikkethet. Faglærer godkjenner mappekomponenter underveis i studieåret. Faglærer og øvingslærer godkjenner til sammen undervisningsopplegg som gjennomføres i praksis.

KUNNSKAPSPRØVE

I løpet av det andre studieåret skal studenten også ha en kunnskapsprøve (godkjent/ikke godkjent) som omfatter det emnet som ikke har blitt eksaminert etter det første studieåret.

STUDENTEN SKAL FERDIGSTILLE EN ARBEIDSMAPPE.

En godkjent arbeidsmappe i RLE1 inneholder arbeider som i ulik grad dokumenterer læringsutbytte. I tillegg inneholder den en godkjent pensumliste (se nedenfor) og en metatekst (en tekst om de andre tekstene i arbeidsmappen) der studenten forklarer hvilke oppgaver som korresponderer med hvilke punkter nevnt under læringsutbytte ovenfor.

Faglærer godkjenner arbeidsmappen når den inneholder godkjente arbeider innenfor følgende kompetansemålområder

- Religioner og livssyn.
- Filosofi og etikk

Studenten skal skrive én eller flere oppgaver som til sammen dokumenterer arbeid med disse målområdene.

Andre krav som stilles til en godkjent arbeidsmappe:

- Både kristendom, én annen religion og ett livssyn skal være omhandlet.
- Emnet "filosofi og etikk" skal være omhandlet.
- På minst ett område skal studenten ha omhandlet et tema av relevans for fagdidaktikk eller yrkesetikk. Denne praksisoppgave godkjennes av faglærer og øvingslærer til sammen.
- Studenten skal utarbeide et undervisningsopplegg som gjennomføres i praksis. Dette undervisningsopplegg godkjennes av faglærer og øvingslærer sammen.
- På minst ett område skal studenten arbeide individuelt og ekstra grundig med en faglig problemstilling (fordypningsoppgave).
- På minst ett område skal studenten ha arbeidet i gruppe.

Arbeidsmappen vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Avsluttende vurdering

G1RLE101 Muntlig eksamen i religioner og livssyn (15 stp) A-F, 50 %

Muntlig eksamen finner sted mot slutten av første studieår og omfatter emnet "Religioner og livssyn". Den har form av en samtale eller dialog på ca 30 minutter mellom faglærer og den enkelte student. Den første delen av samtalen skal ta utgangspunkt i ett eller flere arbeider i studentens arbeidsmappe. Studenten velger i denne forbindelse selv tema, og gis anledning til å utdype kunnskaper, ferdigheter og holdninger relatert til RLE. Den andre delen av samtalen skal ta for seg ett eller flere temaer som er poengtert i fagplanen og inngår i studentens godkjente pensumliste, men som ikke er behandlet i arbeidsmappen. Her dokumenteres breddekunnskaper. Intern sensor (faglærer) velger tema for denne delen av samtalen. Muntlig eksamen vurderes av faglærer og ekstern eller intern sensor. Det gis bokstavkarakter som teller 50% av endelig karakter.

For å melde seg opp til eksamen må den del av studentens arbeidsmappe som omhandler emnet "religioner og livssyn" være godkjent av faglærer.

G1RLE102 Presentasjonsmappe (15 stp) A-F, 50 %

Vurdering etter andre studieår er skriftlig. Studenten skal levere en **presentasjonsmappe** mot slutten av semesteret. Presentasjonsmappen skal inneholde et utvalg av (eventuelt utdrag av) arbeider som hentes fra arbeidsmappen, samt en innledende metatekst. Kriterier for utvalg til presentasjonsmappen bestemmes av faglærer og kunngjøres cirka én uke før den skal leveres. Omfang av presentasjonsmappen skal tilsvare maks 13 sider i Word-utskrift (Times New Roman 12, linjeavstand 1,5). Det gis bokstavkarakter som teller 50% av endelig karakter.

For å melde seg opp til eksamen må hele studentens arbeidsmappe og øvrige arbeidskrav være godkjent av faglærer.

Vurderingsuttrykk

Det gis bokstavkarakter på en skala fra A-F, hvor A er beste karakter og E er laveste ståkarakter.

LITTERATUR

Den enkelte student setter selv opp sin egen pensumliste med utgangspunkt i forslag fra faglærer. Pensumlisten må godkjennes av faglærer. Pensumlisten for eksamen etter det første semesteret skal omfatte ca 1000 sider.

Dette er UTKAST til emneplan i Matematikk1 for GLU1(11). Endelig emneplan vil foreligge ved semesterstart høsten andre studieår.

G1MAT100 G1MAT101 G1MAT102	Utkast: Matematikk 1 Skriftlig eksamen Muntlig eksamen	30 Studiepoeng (15 stp) (15 stp)
Norsk	OFA Grunnskolelærerutdanning 1-7 kull 2011	HØST/VÅR 2012-2013

LÆRINGSUTBYTTE

KUNNSKAPER

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på barnetrinnet, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, med et spesielt fokus på begynneropplæringen
- har kunnskap i algebra, geometri, funksjoner, statistikk, kombinatorikk og sannsynlighetsregning og kan knytte denne kunnskapen til lærestoffet på barnetrinnet
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold i barnehagen og på ungdomstrinnet og om overgangene barnehage/skole og barnetrinn/ungdomstrinn
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av tallbegrep og tallsystemer

FERDIGHETER

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever i trinn 1-7 med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap

- kan analysere og vurdere elevs tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn

INNHold

Høst:

Tall og algebra er det matematikkfaglige hovedtemaet første semester i faget. Der inngår:

- regning i historiske tallsystemer og i andre tallsystemer samt andre kulturers måte å uttrykke tall og tallregning på
- Utvikling av tallbegrepet med ulike representasjonsformer for tall og overgangen mellom disse formene med fokus på begynneropplæringen
- Oppbygging av posisjonssystemet
- Utvidelse av tallmengder fra naturlige tall til de reelle tallene
- De fire regneartene med fokus på additive og multiplikative strukturer
- Hoderegning – ulike strategier
- Overgang aritmetikk – algebra: eksperimentering og generalisering av figurtall og andre tallmønstre
- Regnearket: lage enkle formler og bruke ferdiglagde formler
- Enkel tallære: partall, oddetall, primtall, faktorisering

Til alle emner overfor skal det knyttes fagdidaktikk. Det betyr at emnene tilknyttes barneskolens matematikk, at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, at studentene får erfaring med kartleggingsmateriell, hjelpemidler, konkretiseringsmateriell.

- Innenfor didaktikk:
- Gjeldende læreplan med vekt på de grunnleggende ferdigheter
- Læring og undervisning i matematikk: presentasjon av forskningsresultater som sier noe om hvordan elever lærer og hva god undervisning er
- Diagnostisk undervisning
- Språk av 1. og 2. orden, regnefortellinger
- Overgang fra barnehage til skole og fra barneskole til ungdomsskole med fokus på tall og algebra
- Matematikkvansker: årsaker, kartlegging, tilrettelegging

Gjennom arbeidet med alle temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet trinn 1 – 7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning, og de skal fremme kreativitet og undring hos elevene. Det skal fokuseres på begynneropplæringen.

Temaer som i tillegg til å presenteres i faget, kan inngå i fellesprosjekter med PEL-faget og andre fag er:

- Grunnleggende ferdigheter
- Tilpasset opplæring

- Vurdering
- Begrepsutvikling
- Arbeidsmåter

Vår:

Geometri og måling er de to matematikkfaglige hovedtemaene i fagets andre semester. I tillegg skal studentene tilegne seg kunnskap innenfor statistikk, kombinatorikk, sannsynlighetsregning og funksjonslære.

Geometri og måling:

- egenskaper ved to – og tredimensjonale figurer
- enheter og sammenheng mellom enheter
- avbildninger og symmetri med passer og geometriprogram
- perspektivtegning med passer/linjal og geometriprogram
- areal – og volumbegrep. Utlede arealformler
- beregning av sider og vinkler i mangekanter ved Pytagoras' setning og formlikhet

Til alle emner overfor skal det knyttes fagdidaktikk. Det betyr at emnene tilknyttes barneskolens matematikk, at studentene oppdager elevenes tenkemåter og feilmønstre, at studentene får erfaring med kartleggingsmateriell, hjelpemidler, konkretiseringsmateriell.

Statistikk:

- ulike diagrammer: blant annet søyle, stolpe, linje og sektor
- sentral mål: utregning av gjennomsnitt, typetall og median i klassesdelt og ikke- klassesdelt materiale
- spredningsmål: variasjonsbredde og betydning av standardavvik
- Kombinatorikk og sannsynlighetsregning:
- bruk av multiplikasjonsprinsippet i enkle oppgaver relevante for mellomtrinnet
- enkel sannsynlighetsregning knyttet til spill og lotteri

Funksjonslære:

- funksjonsbegrepet
- lineære funksjoner, proporsjonaliteter, omvendt proporsjonalitet knyttet til praktiske situasjoner
- Selv om det faglige nivået i statistikk, sannsynlighetsregning, kombinatorikk og funksjonslære ligger over nivået studentene skal arbeide på, skal de se betydningen av disse emnene i barnetrinnets stoffutvalg

Innenfor didaktikk:

- Diagnostisk undervisning
- Kommunikasjon i matematikk, ulike modeller
- Å uttrykke seg muntlig og skriftlig i matematikk: å begrunne, argumentere og utføre enkle bevis innenfor geometri
- Overgang fra barnehage til skole og fra barneskole til ungdomsskole innenfor de relevante fagområdene

Gjennom arbeidet med alle temaene skal studentene lære om og erfare ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet trinn 1 – 7. Arbeidsformene skal være preget av utforskning og de skal fremme kreativitet og undring hos elevene. Det skal fokuseres på begynneropplæringen.

Temaer som i tillegg til å presenteres i faget, kan inngå i fellesprosjekter med PEL-faget og andre fag er:

- Grunnleggende ferdigheter
- Tilpasset opplæring
- Vurdering

- Begrepsutvikling
- Arbeidsmåter

LÆRINGSAKTIVITETER

Studentene skal møte varierte arbeidsformer: forelesninger, oppgaveregning med ulike typer oppgaver, diskusjoner, arbeid med konkrete og utforskende arbeidsmåter. IKT skal inngå som en sentral del av matematikkstudiet og brukes som et redskap for læring og veiledning.

DELTAGELSE

Studenten må delta i minst 80 % av undervisningen for å kunne fremstille seg til vurdering i emnet (jfr.programplan for utdanningen).

VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Der er to arbeidskrav hvert semester. Flere oppgaver kan inngå i hvert arbeidskrav. Semesterplanen vil gi mer detaljert informasjon. Begge arbeidskrav må være godkjent for å gå opp til eksamen. Ved eksamen kan det stilles spørsmål basert på arbeidskravene.

Avsluttende vurdering

- Første semester: Skriftlig, 6 timers individuell eksamen (15 stp)
- Andre semester: Muntlig, individuell eksamen på 45 minutter (15 stp)

Samlet karakter i faget gis når begge vurderingsenheter er bestått. Karakterene fra de to vurderingsenheter vektet likt i fagets endelige karakter.

Vurderingsuttrykk

Begge semestre: Det gis bokstavkarakterer fra A – F på eksamen der A er beste ståkarakter, E dårligste ståkarakter og F er ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Kalkulator ved skriftlig eksamen

LITTERATUR

Litteraturliste foreligger ved semesterstart.